ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ

COM(93)629 τελικό

Βρυξέλλες, 24 Νοεμβρίου 1993

Σύσταση της Επιτροπής

για τους

Γενικούς Προσανατολισμούς σχετικά με τις Οικονομικές Πολιτικές

των κρατών μελών και της Κοινότητας,
η οποία διατυπώθηκε σύμφωνα με το
άρθρο 103, παράγραφος 2 της Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση

"Νέα ώθηση στην ανάπτυξη και την απασχόληση

- ενίσχυση της σύγκλισης"

Σύσταση της Επιτροπής

Το άρθρο 103 της Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση περιγράφει το πλαίσιο για το συντονισμό της οικονομικής πολιτικής, το οποίο θα πρέπει να ισχύσει από την έναρξη του δευτέρου σταδίου της πορείας προς την Οικονομική και Νομισματική Ένωση. Οι προσανατολισμοί οικονομικής πολιτικής που θα υιοθετηθούν σύμφωνα με αυτό το άρθρο, θα λειτουργήσουν ως αναφορά για την άσκηση της οικονομικής πολιτικής τόσο σε επίπεδο Κοινότητας όσο και στο επίπεδο των μεμονωμένων κρατών μελών.

Κυριότεροι στόχοι

Στόχος της Κοινότητας πρέπει να είναι η ουσιαστική αύξηση του ρυθμού δημιουργίας θέσεων απασχόλησης έτσι ώστε να μειωθεί σημαντικά το σημερινό υψηλό επίπεδο ανεργίας. Ο περιορισμός της ανεργίας έχει καθοριστική σημασία καθότι συμβάλλει στην άμβλυνση των αρνητικών οικονομικών και κοινωνικών επιπτώσεων που προκαλεί αυτή η σπατάλη ανθρώπινων πόρων. Οι υψηλότεροι ρυθμοί δημιουργίας θέσεων απασχόλησης είναι επίσης απαραίτητοι για την εγκαθίδρυση μιας πιο ενεργού κοινωνίας όπου θα δίνεται η δυνατότητα ένταξης στην παραγωγική διαδικασία σε όλους εκείνους που το επιθυμούν, και όπου θα έχει περιοριστεί δραστικά η επιρροή των παραγόντων που οδηγούν στον κοινωνικό αποκλεισμό. Η μείωση της ανεργίας, παραδείγματος χάρη στο ήμισυ μέχρι το 2000, θα απαιτήσει τη δημιουργία τουλάχιστον 15 εκατ. νέων θέσεων απασχόλησης.

Αυτός ο στόχος σχετικά με την απασχόληση θα πρέπει να επιτευχθεί στο πλαίσιο μιας μη πληθωριστικής, ισχυρής ανάπτυξης η οποία θα δημιουργεί θέσεις απασχόλησης, θα είναι μεγάλης χρονικής διάρκειας και θα σέβεται το περιβάλλον. Η επίτευξη υψηλών αναπτυξιακών ρυθμών είναι ουσιαστικής σημασίας όχι μόνο για τη δημιουργία θέσεων απασχόλησης αλλά και για να δοθεί στην Κοινότητα η δυνατότητα να αποκομίσει τα οφέλη από την εσωτερική αγορά, να βελτιώσει την οικονομική και κοινωνική της συνοχή και να ανταποκριθεί στις συνεχώς μεγαλύτερες δεσμεύσεις της ως προς τον υπόλοιπο κόσμο. Η ανάπτυξη όμως δεν μπορεί να προκληθεί με τεχνητό τρόπο, αλλά, αντίθετα, πρέπει να προκληθεί κυρίως από τις δυνάμεις της αγοράς καθώς και από το δυναμισμό της ευρωπαϊκής εσωτερικής αγοράς η οποία θα παραμείνει ανοικτή στον υπόλοιπο κόσμο.

Για να επιτευχθεί ταχύρυθμη και βιώσιμη οικονομική ανάπτυξη πρέπει επίσης να ενταθεί η διαδικασία οικονομικής σύγκλισης μεταξύ των κρατών μελών. Με τη σύγκλιση θα συγκεντρωθούν οι προϋποθέσεις για υψηλότερους ρυθμούς δημιουργίας θέσεων απασχόλησης, ενώ παράλληλα θα δοθεί η δυνατότητα στην Κοινότητα να αποκομίσει όλα τα οφέλη από την εσωτερική αγορά. Επίσης, θα καταστεί δυνατή η επιτυχής μετάβαση στην ΟΝΕ.

Έργο των υπευθύνων για τον καθορισμό της πολιτικής στον τομέα αυτό είναι να δοθεί στις δυνάμεις της αγοράς η δυνατότητα να αναπτύξουν ολόκληρο το δυναμικό τους, μέσω :

i) της εξασφάλισης ενός σταθερού και συνεκτικού μακροοικονομικού πλαισίου·
ii) της εξάλειψης των μικροοικονομικών και μακροοικονομικών εμποδίων που τίθενται στην αναπτυξιακή διαδικασία.

Στην παρούσα κατάσταση η πρόκληση είναι διττή. ***Κατά πρώτο λόγο***, πρέπει να αναληφθούν αποφασιστικές προσπάθειες για να τονωθεί η ανάπτυξη σε βραχυπρόθεσμη βάση, χωρίς όμως να διακυβευθεί η δέσμευση για δημιουργία

πολυάριθμων θέσεων απασχόλησης σε μεσοπρόθεσμη βάση. ***Κατά δεύτερο λόγο,*** να δημιουργηθούν συνθήκες που θα επιτρέψουν, σε μεσοπρόθεσμη και πλέον μακροπρόθεσμη βάση, την επίτευξη ταχύρυθμης και βιώσιμης ανάπτυξης η οποία παράλληλα θα προκαλέσει αύξηση των θέσεων απασχόλησης.

Για να κινηθεί η διαδικασία ανάκαμψης πρέπει να αποκατασταθεί η εμπιστοσύνη. Αυτό μπορεί να γίνει μέσω του αναπροσανατολισμού της ακολουθούμενης σήμερα πολιτικής σε συνδυασμό με τη λήψη αξιόπιστων διαρθρωτικών μέτρων. Η μείωση των επιτοκίων, σε υγιή βάση, αποτελεί το αποτελεσματικότερο σήμερα διαθέσιμο μέσο για τη βελτίωση των βραχυπρόθεσμων προοπτικών στην Κοινότητα. Όσο πιο γρήγορα ενσωματωθεί ο στόχος για σταθερότητα στην τρέχουσα και αναμενόμενη δημοσιονομική και εισοδηματική πολιτική, τόσο πιο γρήγορα θα καταστεί δυνατή η περαιτέρω ουσιαστική και σε υγιή βάση μείωση των επιτοκίων. Πάντως, λαμβανομένης υπόψη της σοβαρότητας της παρούσας κατάστασης και της έκτασης της δημοσιονομικής προσαρμογής που πρέπει να πραγματοποιηθεί σε πολλές χώρες, υπάρχει σοβαρό ενδεχόμενο να κινηθεί η ανάκαμψη με μέτριους και διστακτικούς ρυθμούς. Στις συνθήκες αυτές μπορεί να αποδειχθεί αναγκαία η εντατικοποίηση των κοινοτικών πρωτοβουλιών που συμφωνήθηκαν στα Ευρωπαϊκά Συμβούλια του Εδιμβούργου και της Κοπεγχάγης.

Σε μεσοπρόθεσμη βάση, οι ακολουθούμενες πολιτικές και η συμπεριφορά των οικονομικών φορέων θα πρέπει να συμβαδίζουν με το στόχο για σταθερότητα. Θα πρέπει επίσης να συνδράμουν στο να εξαλειφθούν τα στοιχεία ακαμψίας και να ανακοπεί η επιζήμια συρρίκνωση της εθνικής αποταμίευσης λόγω των υψηλών δημοσιονομικών ελλειμμάτων. Με τον τρόπο αυτό θα βελτιωθούν οι επενδυτικές συνθήκες και θα ενισχυθεί το αναπτυξιακό δυναμικό της Κοινότητας ούτως ώστε να καταστεί δυνατή η επίτευξη ισχυρής και μακροχρόνιας οικονομικής ανάπτυξης η οποία θα δημιουργεί περισσότερες θέσεις απασχόλησης.

Προσανατολισμοί για την οικονομική πολιτική

Για να δημιουργηθούν οι συνθήκες επίτευξης των κοινοτικών στόχων που αφορούν την απασχόληση και την ανεργία, η Επιτροπή προτείνει στο Συμβούλιο να υιοθετήσει τους ακόλουθους γενικούς προσανατολισμούς οικονομικής πολιτικής.

Σταθερότητα τιμών και συναλλαγματικών ισοτιμιών

Στόχος της Κοινότητας πρέπει να είναι η διατήρηση σταθερού μακροοικονομικού πλαισίου. Μέχρι το 1996 η Κοινότητα θα πρέπει να έχει επιτύχει δείκτη πληθωρισμού ο οποίος δεν θα υπερβαίνει το 2 έως 3%.

Για να γίνει αυτό πρέπει όλες οι πολιτικές και οι συμπεριφορές να συμβαδίζουν με τον προαναφερθέντα στόχο για σταθερότητα του μακροοικονομικού πλαισίου. Εκείνα τα κράτη μέλη που έχουν ήδη επιτύχει αυτό το στόχο οφείλουν να εξασφαλίσουν ότι τα οικονομικά τους μέτρα συμβάλλουν στη διατήρησή του. Τα υπόλοιπα κράτη μέλη, πρέπει να αναλάβουν περισσότερο θαρραλέες πρωτοβουλίες που θα περιλαμβάνουν αποφασιστικά μέτρα για τη δημοσιονομική σταθεροποίηση και την εξέλιξη των μισθών ώστε να καταστεί δυνατή η χαλάρωση της νομισματικής πολιτικής σε υγιή βάση.

Αν τα μέτρα αυτά υλοποιηθούν με την απαιτούμενη ταχύτητα, τα βραχυπρόθεσμα επιτόκια θα μειωθούν με ταχείς ρυθμούς ενώ τα μακροπρόθεσμα θα ακολουθήσουν την κίνηση αυτή καθώς θα σταθεροποιούνται οι πληθωριστικές προσδοκίες.

Ο υψηλός βαθμός ολοκλήρωσης και τα οφέλη της εσωτερικής αγοράς καθιστούν απαραίτητη τη συνέχιση των προσπαθειών της Κοινότητας για σταθερότητα των συναλλαγματικών ισοτιμιών που θα βασίζεται σε υγιή οικονομικά μεγέθη, τόσο σε ονομαστικούς όσο και σε πραγματικούς όρους.

Η Κοινότητα επιβεβαιώνει εκ νέου τη δέσμευσή της για την πορεία και το χρονοδιάγραμμα της ΟΝΕ όπως συμφωνήθηκε στο πλαίσιο της Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση. Για το σκοπό αυτό θα εντείνει τις προσπάθειές της για επίτευξη της οικονομικής σύγκλισης.

Εξυγίανση της δημοσιονομικής κατάστασης

Για να αποκατασταθεί η εμπιστοσύνη πρέπει τα κράτη μέλη να καταβάλουν προσπάθειες ώστε, *το 1994*, να αποφευχθεί οποιαδήποτε περαιτέρω επιδείνωση της δημοσιονομικής τους κατάστασης και να αρχίσει η διαδικασία μείωσης των ελλειμμάτων. Η άμεση λήψη αποφασιστικών μέτρων για τη σταθεροποίηση του προϋπολογισμού θα αποδειχθεί επωφελής για την αποκατάσταση της εμπιστοσύνης σε εκείνα τα κράτη μέλη που αντιμετωπίζουν τα πιο ανησυχητικά δημοσιονομικά προβλήματα. Αυτό ισχύει ιδιαίτερα για τα κράτη μέλη με πολύ υψηλό και συνεχώς αυξανόμενο δείκτη δημοσίου χρέους. Η διαδικασία δημοσιονομικής σταθεροποίησης θα πρέπει να αρχίσει επίσης και σε εκείνα τα κράτη μέλη για τα οποία αναμένεται ότι το 1994 θα επικρατήσουν ευνοϊκότερες σχετικά οικονομικές συνθήκες. Άλλα κράτη μέλη θα πρέπει να ασκήσουν αυστηρό δημοσιονομικό έλεγχο κατά το 1994, η έμφαση όμως θα πρέπει να δοθεί κυρίως στην εφαρμογή αξιόπιστων στρατηγικών για τη μεσοπρόθεσμη σταθεροποίηση, μέσω της λήψης μέτρων που θα εξαγγελθούν τώρα και θα τεθούν σε εφαρμογή μελλοντικά καθώς θα ισχυροποιείται η ανάκαμψη.

Από το 1995, η Κοινότητα πρέπει να θέσει ως στόχο της την επαναφορά του δείκτη δημοσίου χρέους σε ανεκτά επίπεδα. Με βάση τους αναμενόμενους αναπτυξιακούς ρυθμούς για τα επόμενα έτη, αυτό σημαίνει περιορισμό των δημοσιονομικών ελλειμμάτων στα επίπεδα αναφοράς που ορίζονται στη Συνθήκη για την Ευρωπαϊκή Ένωση (3 % του ΑΕΠ). Η Κοινότητα μπορεί να έχει επιτύχει το στόχο αυτό μέχρι το 1996/97. Τα περισσότερα κράτη μέλη μπορούν να πετύχουν το στόχο αυτό μέχρι το 1996, ενώ για τα υπόλοιπα απαιτείται περισσότερος χρόνος.

Στο πλαίσιο των μέτρων που θα ληφθούν για τη δημοσιονομική σταθεροποίηση πρέπει να δοθεί προτεραιότητα στον περιορισμό των τρεχουσών δαπανών και στην αποτελεσματικότερη λειτουργία του φορολογικού συστήματος. Όλα τα κράτη μέλη οφείλουν να αναπροσανατολίσουν τις δημόσιες δαπάνες τους προς περισσότερο παραγωγικές δραστηριότητες και, ιδιαίτερα, προς την κατεύθυνση της αύξησης των επενδύσεων. Επιπλέον, απαιτείται η προσαρμογή του φορολογικού συστήματος κατά τρόπο που να συμβάλει περισσότερο στη δημιουργία θέσεων απασχόλησης. Ιδιαίτερη σημασία από την άποψη αυτή έχουν, σε ορισμένα κράτη μέλη, οι μειώσεις των εργοδοτικών εισφορών κοινωνικής ασφάλισης και ειδικά εκείνων που αφορούν τους χαμηλόμισθους και τους νέους εργαζόμενους. Οποιαδήποτε όμως ενέργεια αναληφθεί προς το σκοπό αυτό θα πρέπει απαραίτητα να μην έχει επιπτώσεις στον προϋπολογισμό, δεδομένης της έκτασης της δημοσιονομικής προσαρμογής που πρέπει να πραγματοποιηθεί σε πολλές χώρες.

Μακροπρόθεσμα, οι δημοσιονομικές πολιτικές των κρατών μελών θα προσανατολιστούν προς την επίτευξη υψηλότερων δεικτών εθνικής αποταμίευσης και επένδυσης. Αυτό συνεπάγεται ακόμη χαμηλότερα δημοσιονομικά ελλείμματα (ίσως, σε μηδενικά σχεδόν επίπεδα μέχρι το 2000).

Δημιουργία περισσότερων θέσεων απασχόλησης

Τα κράτη μέλη και η Κοινότητα θα αναλάβουν αποφασιστικές ενέργειες προκειμένου να βελτιωθεί η λειτουργία των οικονομιών τους. Ειδικότερα, οι ενέργειες αυτές θα αποσκοπούν στη βελτίωση της ανταγωνιστικότητας και του βασικού δυναμικού της Κοινότητας για δημιουργία θέσεων απασχόλησης. Στο πλαίσιο της υπό έκδοση Λευκής Βίβλου για την "Ανάπτυξη, Ανταγωνιστικότητα και Απασχόληση" θα δίδεται ιδιαίτερη έμφαση στα εν λόγω διαρθρωτικού χαρακτήρα μέτρα.

Παράλληλα με τα μέτρα μικροοικονομικής πολιτικής που θα παρουσιαστούν στο πλαίσιο της Λευκής Βίβλου, η συνολική εξέλιξη των αμοιβών και μισθών θα διαδραματίσει καθοριστικό ρόλο για τη δημιουργία θέσεων απασχόλησης. Για το σκοπό αυτό, οι κυβερνήσεις και οι κοινωνικοί εταίροι θα χρησιμοποιήσουν όλα τα μέσα που θέτουν στη διάθεσή τους οι εθνικές νομοθεσίες ώστε να εξασφαλιστεί ότι η εξέλιξη των μισθών στην Κοινότητα θα προσαρμόζεται γρήγορα στο συμφωνηθέντα στόχο πληθωρισμού.

Βραχυπρόθεσμα, σε πολλές χώρες, η ανάγκη δημιουργίας νέων θέσεων απασχόλησης θα αφαιρέσει τη δυνατότητα αύξησης των πραγματικών μισθών. Αμέσως μόλις αρχίσει η ανάκαμψη και παρουσιαστεί πάλι η δυνατότητα αύξησης των πραγματικών μισθών, οι μισθολογικές εξελίξεις θα επιτρέψουν να βελτιωθεί η αποδοτικότητα των επενδύσεων μέσω της συγκράτησης των μισθολογικών αυξήσεων σε επίπεδα κατώτερα από την αύξηση της παραγωγικότητας. Παραδείγματος χάρη, μεταξύ 1982 και 1989 οι πραγματικοί μισθοί ανά εργαζόμενο αυξανόταν ετησίως κατά μία περίπου εκατοστιαία μονάδα λιγότερο από την αύξηση της παραγωγικότητας. Επιπλέον, η εξέλιξη των μισθών θα διαφοροποιείται καταλλήλως ανάλογα με τα κράτη μέλη, τις περιοχές, τα επαγγελματικά προσόντα και την εμπειρία των εργαζομένων.

*

* *

*

Οι προαναφερθέντες προσανατολισμοί οικονομικής πολιτικής θα αποτελέσουν το βασικό στοιχείο όλων των μελλοντικών ενεργειών πολυμερούς εποπτείας. Το γενικό πλαίσιο για τα προγράμματα σύγκλισης των κρατών μελών, καθώς και οι τρόποι αξιολόγησής τους, θα καθοριστούν από τις κατευθυντήριες γραμμές. Παρουσιάζοντας ένα αξιόπιστο και συνεκτικό πρόγραμμα εφαρμογής των γενικών προσανατολισμών οικονομικής πολιτικής, τα διάφορα σχέδια σύγκλισης θα λειτουργήσουν ως σύμβολα του βαθμού πολιτικής δέσμευσης που κάθε κράτος μέλος θα αναλάβει σε σχέση με τους συνολικούς στόχους της Κοινότητας για το 2000.

ISSN 0254-1483

COM(93) 629 τελικό

ΕΓΓΡΑΦΑ

GR **04 10**

Αριθ. καταλόγου : CB-CO-93-664-GR-C

ISBN 92-77-62147-8

Υπηρεσία Επισήμων Εκδόσεων των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων
L-2985 Luxembourg